

Digitalbarometern 2022

En undersökning om digitalisering i
svenska byggprojekt

Utförd av Infobric Group i samarbete med
Sveriges byggbransch

Den svenska byggbranschen genomgår en snabb digitalisering med allt vad det innebär. För att bättre förstå hur branschens aktörer upplever digitaliseringen har Infobric Group undersökt hur svenska byggföretag ser på utmaningar och möjligheter, så att vi bättre kan möta behoven för digitala verktyg på arbetsplatserna idag och imorgon.

Som den ledande digitaliseringspartnern för den svenska byggbranschen gör vi denna undersökning för att bidra med ökad kunskap och insyn i hur branschen tycker och tänker. Detta är den tredje upplagan av undersökningen, Digitalbarometern 2022.

I analysen har vi utgått från en övergripande nivå men även tittat på skillnader mellan roller (centrala och projektbaserade), samt mellan storlek på bolag. Genom att jämföra mellan de olika rollerna kan vi bättre förstå eventuella gap mellan plats- och huvudkontoret och på så sätt identifiera både utmaningar och förbättringsmöjligheter.

Frågeformuläret bestod av totalt 19 frågor som delats upp i fyra kategorier:

1. Upplevda utmaningar
2. Digitaliserings- och mognadsgrad
3. Digitala verktyg – i dag och i framtiden
4. Data, nyckeltal och utvärdering

De olika kategorierna är valda för att få en uppfattning om hur branschen ser på sina utmaningar idag, och hur vi med hjälp av digitala verktyg kan bidra till att lösa dessa utmaningar. Vi har också ställt frågor kring vilka hinder som finns för vidare digitalisering samt hur branschen resonerar kring data för utvärdering och uppföljning.

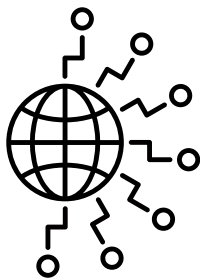
I årets undersökning har vi tagit hjälp av ett undersökningsföretag som har hjälpt oss med datainsamling och analys av svaren. Svaren har samlats in med hjälp av telefonintervjuer och webenkäter. Representanter från över 300 svenska byggföretag har deltagit i undersökningen och totalt har 526 respondenter svarat på undersökningen i sin helhet, vilket gett oss stabilt underlag att utgå ifrån.

Genom en ökad förståelse hoppas vi att denna undersökning kan bidra ytterligare till branschens digitala transformation.

Över hälften anser sig ha kommit långt på digitaliseringsresan

60 % av de tillfrågade anser sig kommit långt i sin digitalisering, 12% anser sig kommit mycket långt vilket är en ökning från tidigare år.

Vad är syftet med digitalisering?

Att skapa tillgång till information anges i flertalet fall vara syftet med att digitalisera sin verksamhet.

Digitaliseringen kommer att fortsätta, 7 av 10 respondenter med centrala funktioner anger att det kommer att leda till fler lyckade projekt och över 90% av de med centrala funktioner anger att om 3 år kommer vi att använda digitala verktyg i högre utsträckning.

Tighta tidplaner är den största utmaningen idag

Vi har en gemensam upplevelse av att den största utmaningen för att leverera lyckade byggprojekt är tuffa tidplaner, hela 7 av 10 anger att det är den största utmaningen idag.

Från hantering till planering

Verktyg för tidrapportering och dokumenthantering används mest idag.

För framtiden önskar sig fler verktyg för resursplanering och verktyg för logistik och transport, särskilt personalen ute i projekten.

Upplevda utmaningar

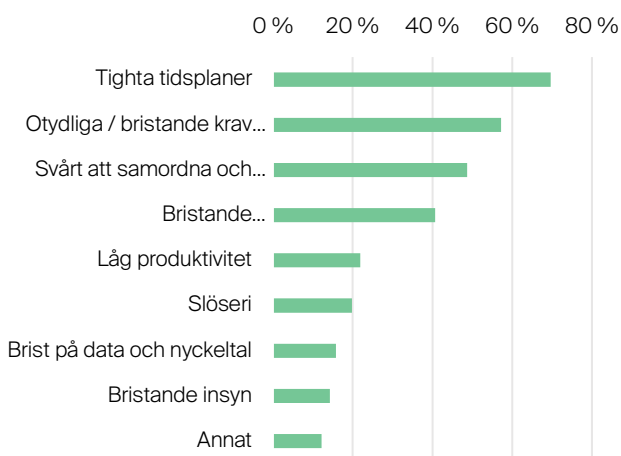
Framgångsrikt digitaliseringsarbete bör utgå från tydliga utmaningar som hindrar en organisation från att nå sin fulla potential, och i nästa steg söka lösningar som adresserar dessa utmaningar. En förståelse för utmaningarna är grunden till att förstå riktningen på det förbättringsarbete som digitalisering i grunden ska lösa.

Tid och beställarkrav

Undersökningen inleds med att fråga respondenterna hur de ser på sina största utmaningar för att leverera lyckade byggprojekt idag. Likt tidigare års undersökningar ser vi att tuffa tidplaner och samordning fortsatt pekas ut som betydande utmaningar.

Vi kunde se redan i förra årets undersökning att utmaningar kopplade till beställarkrav ökat markant och i årets undersökning är det den näst största utmaningen, 57% anser att det är en verklig och betydande utmaning. Den värderas lika av de med centrala funktioner som de med projektfunktioner.

Vilka är era tre största utmaningar med att leverera lyckade byggprojekt idag?

Tuffa tidplaner fortsatt i topp

Tuffa tidplaner anses återigen som den största utmaningen för att leverera lyckade byggprojekt. 70% av de tillfrågade anger det som den största utmaningen, vi ser dock en tydlig skillnad mellan funktioner som vi inte registrerat tidigare, endast 63% av de med centrala funktioner anser det vara den största utmaningen medan hela 74% av de med projektfunktioner ser det som sin största utmaning.

Önskan om tydliga beställarkrav växer

Otydliga eller bristande krav från beställare är den utmaning som har störst samsyn mellan de i centrala funktioner och de med projektfunktioner. Redan förra året skrev vi om att tydligare kravställning, ökad transparens och förbättrad uppföljning från beställarsidan har potential att förbättra leveransen i hela värdekedjan. Denna utmaning anses inte vara olika beroende på var i värdekedjan du befinner dig, utan ses som en gemensam utmaning som behöver adresseras tillsammans.

Generell samsyn mellan projekt och huvudkontor

Även om tuffa tidsplaner, som utmaning, visar en något polariserad bild så ser vi mindre skillnader mellan vilka utmaningar som centrala och projektfunktioner anser vara viktigast. Det finns samsyn kring vilka utmaningarna är, och de rankas i samma ordning av båda funktioner. Undantagen är som redan nämnts, tuffa tidplaner men som tidigare år också kunskapsöverföring mellan projekt, där de med projektfunktioner ser dessa som en större utmaning.

Ett fåtal har angett övriga utmaningar, bland övrigt hittar vi utmaningar som brist; brist på material, brist på kompetens och personal.

"Brist på personal och långa leveranstider på material försenar projekten idag"

"Vi utmanas av halvfärdig projektering och låg kompetens på personal som skall utföra arbeten"

Digital mognadsgrad bland kollegor och underentreprenörer

Den digitala mognadsgraden är en fråga som ofta kommer upp både från centrala-och projektroller som ansvarar för digitaliseringsarbetet. Generellt finns det en oro kring huruvida de som ska använda de nya digitala verktygen är mottagliga för dem eller inte. Därför frågade vi respondenterna om hur de ser på den digitala mognadsgraden bland både de egna kollegorna och underentreprenörerna.

Underentreprenörer anses fortfarande vara mindre digitala än egna kollegor

Vi har en positiv syn på våra egna kollegors digitala mognad men ett lägre förtroende för underentreprenörernas digitala mognadsgrad. Vi har en stark tro på våra kollegor, vi tror till och med mer på dem i år än i förra årets undersökning. Snittet var förra året 6 på en 10 gradig skala och i år har vi lyft snittet till 6,5 på samma skala.

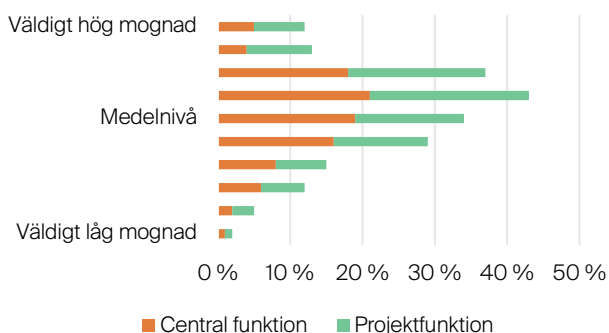
Även om vi tror att våra underentreprenörer har en lägre digital mognadsgrad än våra kollegor har den siffran börjat jämnas till sig, snittet ökade till hela 5,7 på samma 10-gradiga skala från förra årets 4,5.

Förtroendet för underentreprenörer starkast bland mindre företag

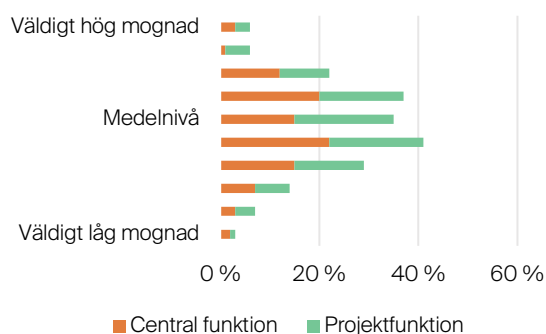
Även om skillnaderna mellan hur vi anser att vår mognadsgrad är, syns nyanser i företagsstorlek och vilken roll man har. Företag med färre än 250 anställda har en större tro på sina leverantörer och underentreprenörer än företag med fler anställda.

Samtidigt har de med centrala funktioner en lägre tro på underentreprenörerna än de med projektroller. Det kan förklaras med att projektrollerna arbetar närmare underentreprenörerna och leverantörer, de bör rimligtvis kunna ge en rättvis bild av verkligheten.

Vilken mognad upplever du att dina kollegor har för att använda digitala verktyg?

Vilken mognad upplever du att era underentreprenörer/leverantörer har för att använda digitala verktyg?

I takt med att byggbranschen öppnat sig för digitalisering de senaste åren har allt fler digitala verktyg etablerat sig på marknaden. Men hur ser egentligen användandet ut? Den tredje delen av Digitalbarometern undersöker de områden där digitala verktyg används idag, de områden som har störst potential framöver och vad som upplevs som de största barriärerna för digitaliseringen.

Dokumenthantering och tidrapportering fortsatt i topp

Det är tydligt att det för centrala roller handlar mycket om administrativ hjälp såsom rapportering, planering och hantering. För projektfunktioner handlar det också om praktiska verktyg som kvalificering och att ha koll på vem som är på arbetsplatsen.

På frågan om vilket område där digitala verktyg är vanligast idag svarar 75% dokumenthantering och 82% tidrapportering. Det finns dock tydliga skillnader beroende på funktion där centrala funktioner anger tidrapportering som det vanligaste men respondenter med projektfunktioner anger dokumenthantering som det vanligaste.

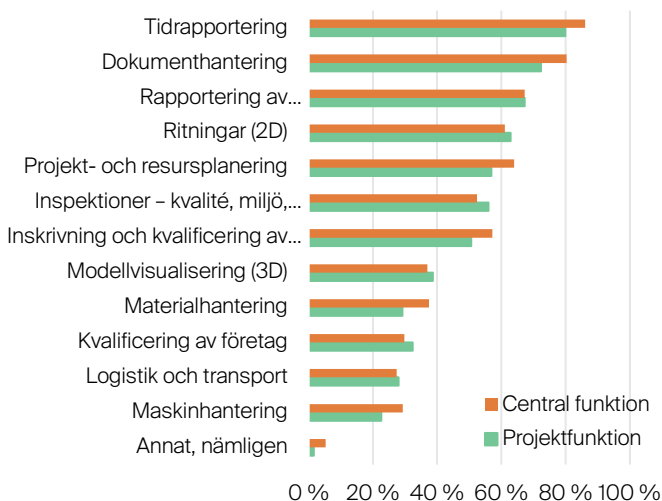
Samordning kommer att bli viktigt

Skillnaden mellan hur vi använder digitala verktyg i dag och vad vi tror om framtiden är ganska liten, men det finns en viss förskjutning från hantering mot planering. För de med projektfunktion finns en stark önskan om mer kontroll över logistik och transport till arbetsplatsen. Under övriga förbättringsområden än de förvalda handlar det mycket om samordning mellan plattformar och system samt att få ut information till de som behöver det.

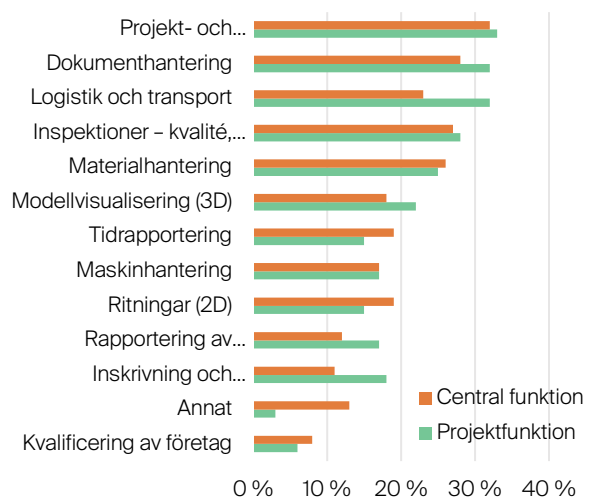
”Vi brottas med att få ut relevant information till de som faktiskt utför det fysiska arbetet på plats.”

”Olika enheter internt arbetar i olika system, sedan lägger vi till underentreprenörerna, som i sin tur arbetar i sina olika system. Ökad samordning av system behövs.”

För vilka av följande områden använder ni digitala verktyg på arbetsplatsen idag?

Inom vilka av följande områden finns det störst behov av att förbättra inom de närmsta 3 åren?

Vi kan se att områden såsom logistik och transport, inskrivning och kvalificering av individer samt rapportering av tillbud är något mer önskvärdt av de med projektfunktioner och materialhantering och tidrapportering är högre hos de med centrala funktioner.

Kvalificering av företag och individer

Den aktuella debatten om en sundare byggbransch fri från svartarbete gör att både kvalificering av individer och företag klättrar som områden med förbättringspotential i årets undersökning. Kvalificering av företag är en viktigare fråga för personer med centrala roller medan kvalificering av individer är viktigare för personer med projektroller.

Logistik och transport fortsatt viktiga områden

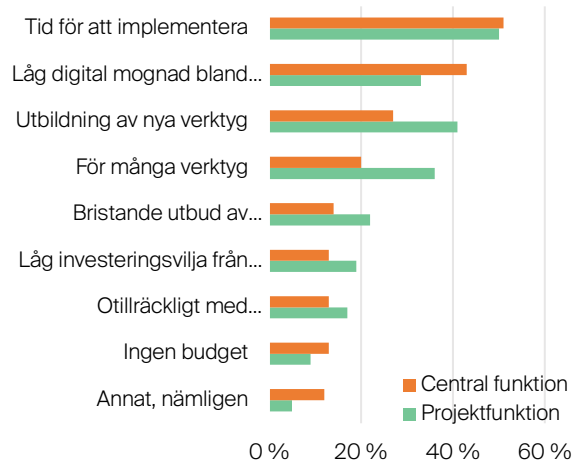
Förra året kunde vi konstatera att enbart 3 av 10 upplevde att de har digitala lösningar på plats för logistik och transport. Det har inte förändrats nämnvärt i årets undersökning, vi registrerar ungefär samma resultat men kan tydligt se att behovet upplevs som större för de som arbetar ute i projekten.

Barriärer för byggbranschens digitalisering

Trots att de med centrala funktioner anser att deras kollegor har en hög digital mognad anger de också att digital mognad är den näst största barriären för snabbare digitalisering. Gemensamt är dock att tiden som ges för implementering är den största barriären för en snabbare digitalisering.

I årets undersökning kan vi känna av en viss frustration hos de med projektfunktion, när de i högre grad än de med centrala funktioner anger att utbildning och antalet digitala verktyg är starka barriärer. Motsatt till respondenter med centrala funktioner anger projektfunktioner att digital mognad är en lägre barriär.

Vilka av följande är de största barriärerna för snabbare digitalisering i era byggprojekt?

Samordning och tillgänglighet

De med centrala funktionerna är fast beslutna i, som tidigare år, att den digitala mognaden hos personal är en stor barriär. Den nämns som den näst största barriären av de med centrala funktioner och kan i sig skapa en egen barriär där man skapat en självuppfyllande profetia.

Bland de som angett annat, anges också samordning av plattformar som en barriär och man ser risker med för många verktyg, egenskapade program som inte kan kommunicera med varandra som en reell framtida barriär, speciellt om man önskar större tillgänglighet av information.

”Att få en standard som gör att, oavsett plattform hos företag, dokumenten är tillgängliga och läsliga.”

”Det är för många kockar med bra system men få kan samarbeta. Har man olika system så faller digitaliseringen och det blir en papperslösning rent praktiskt”

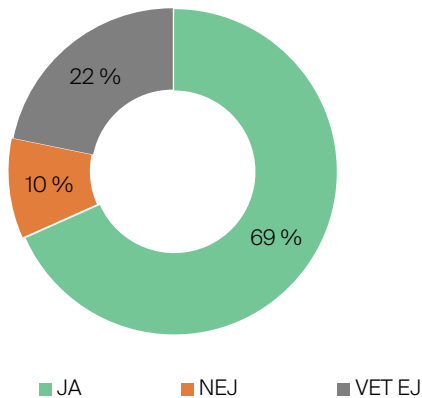
Implementeringstiden oroar

Det råder en gemensam upplevelse om att det ges för lite tid för implementering, hela 5 av 10 anger det som den största barriären för en snabbare digitalisering i byggprojekten. Detta kan upplevas som en klassisk transformationsbarriär, men genom att belysa barriären, så kan vi agera annorlunda och med mer självsäkerhet. Genom utbildning och samordning av digitala verktyg kan barriären av begränsad tid för implementering upplevas som mindre.

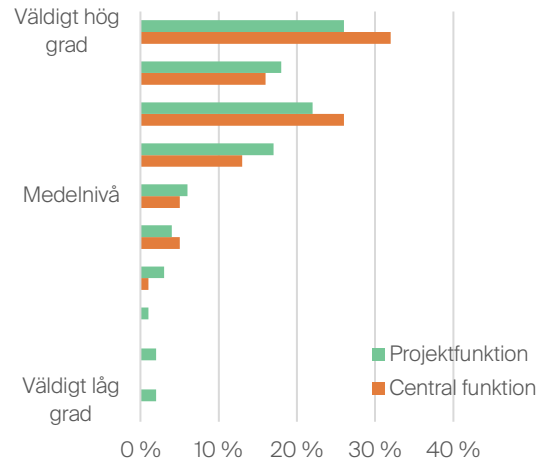
Oavsett vad föregående års undersökningar har visat så är vi kvar i samma dilemma, vi vet att vi behöver digitaliseras för att skapa fler lyckade projekt men många upplever fortfarande att tiden för att implementera verktygen inte är tillräcklig.

Digitaliseringen kommer att fortgå, 7 av 10 med centrala funktioner anger att det kommer att leda till fler lyckade projekt och över 90% av de med centrala funktioner är säkra på att om 3 år kommer vi att använda digitala verktyg, från medel- till väldigt hög grad.

Tror du att ökad digitalisering kommer leda till mer lyckade byggprojekt?

I vilken grad tror du att ni kommer använda digitala verktyg om tre år?

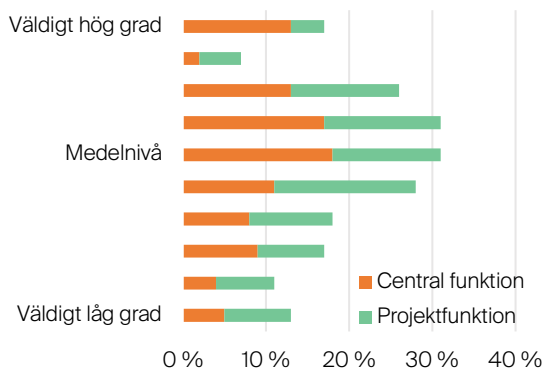
Digitala verktyg ska ge enklare tillgång till data från verksamheten, att delas och kommuniceras och att skapa kunskap för framtida projekt, både för beställare och utförare. Den sista delen i Digitalbarometern behandlar därför om vilka nyckeltal som används idag, hur data samlas in och används samt hur pass väl branschen tycker sig kunna utvärdera verksamheten.

Nyckeltal – tidplan och budget viktigast

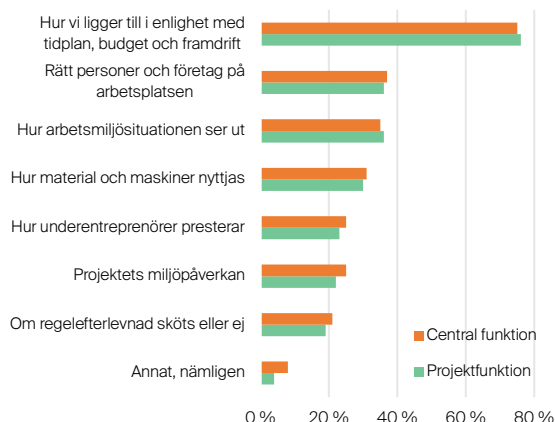
Det finns en upplevelse av att centrala roller i högre grad samlar in och analyserar data från projekten idag. Ca 45% anser att de i mycket hög grad samlar in data. Projektfunktioner anser inte att mycket data används idag och många svarar att de inte vet.

På frågan vad respondenterna tycker är viktigast att nyckeltal ger svar på hamnar hur projektet ligger till i enlighet med budget, tidplan och framdrift högst på listan. Det är i linje med förra årens undersökningar och är ett lika väntat svar från en bransch som pressas av små marginaler och tigha tidsplaner.

I vilken grad samlar du in och analyserar data från projekten idag?

Vilka frågor tycker du att det är viktigast att nyckeltalen ger svar på?

"Jag skulle vilja ha mer information om hur projektet fungerar tidigare än vad jag får idag."

Även om nyckeltalen kan ge en fragmenterad bild av hur mycket nyckeltalen används idag är det ganska entydigt att de bör vara koncentrerade kring uppföljning av tidplan, budget och framdrift av projekt, det vill säga, väldigt projektsturt och praktiskt.

Ökad datainsamling

Vi har tittat på hur pass aktiva respondenterna är i att samlas in data från projekten, samt till vilken utsträckning projekten styrs efter nyckeltal.

På frågan till vilken grad data samlas in från projekten hamnade snittet tidigare år i mitten på den tiogradiga skalan 5,0. I år kan vi se att snittet har ökat till 5,7 på samma skala, en ökning med 14%. Det är glädjande, då tillgång till data är ett första steg för att skapa styrverktyg och nyckeltal för fler lyckade projekt.

Vi ser samma utveckling för vilken grad projekten styrs efter nyckeltal, snittet föregående år var 5,0 och i år har vi ökat till 5,4, procentuellt lägre än insamling men en ökning med 8%.

Vi kan se att respondenter med centrala funktioner har en högre grad av både insamling och användning av data än de med projektfunktioner. Det är en viss förskjutning från föregående års undersökningar där vi inte sett något reellt samband eller skillnad mellan funktionerna.

Att vara digital

Vi ställde en fråga till de som deltog i undersökningen där man i fritext fick uttrycka sig om vad det betyder att vara digital. Det som genomgående nämndes var att få vara fri från papper, att ha en smidig tillgång till information och att enklare kunna dela information.

Även om frågan handlade mycket om hur det är att vara digital idag kan vi se i svaren att det ändå handlar mycket om vad man egentligen vill framåt. Möjligheten till tillgång av information för både analys och planering återkommer ofta.

Vad innebär det att vara digital för dig?

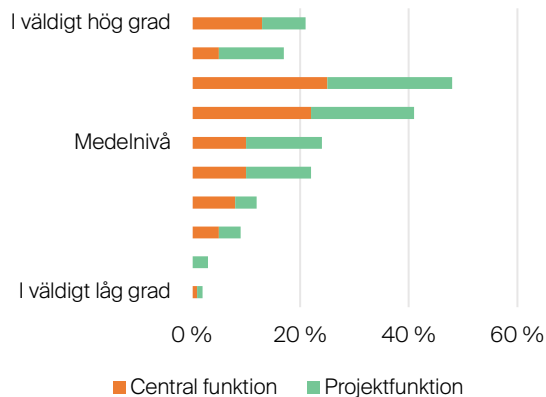
Utvärdering fortsatt utmanande för centrala funktioner

Möjligheten att kontinuerligt kunna utvärdera projekten och dess leverantörer är avgörande för att genomföra lyckade byggprojekt. Därför frågade vi även respondenterna hur pass väl de tycker sig kunna utvärdera både projekten och underentreprenörerna i dagsläget.

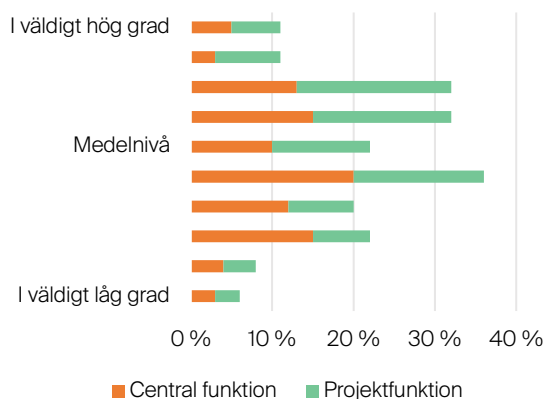
Både projektfunktionen och de med centrala funktioner svarar med samma mönster, mer än 60% anser att det har en bra möjlighet att avgöra hur projekten presterar idag. De med centrala funktioner anger i högre utsträckning att de i mycket hög grad kan avgöra hur projekten presterar.

Resultaten har inte utvecklats nämnvärt i årets undersökning jämfört med föregående år och visar att centrala funktioner generellt upplever att det är svårare att framför allt utvärdera hur underentreprenörerna presterar. Detta indikerar att det fortsatt finns utmaningar med transparens som hämmar de centrala funktionerna att kunna stötta projekten till fullo.

I vilken grad kan du avgöra om projekt presterar bra eller dåligt i dagsläget?

I vilken grad kan du avgöra om underentreprenörer/leverantörer presterar bra eller dåligt i dagsläget?

Att avgöra hur underentreprenörer och leverantörer presterar är svårare anser de med centrala funktioner, endast ca 20% anser att de har en bra koll på det medan strax över 30% med de i projektfunktionen anger att de har en bra koll.

Tid, utbildning och konsolidering

Vi tror på att digitalisering av våra arbetsuppgifter kommer att skapa fler lyckade projekt, vi är säkra på att vi kommer att vara mer digitala om tre år än vad vi är idag. Trots det står vi inför utmaningar där tid anses vara en av de största barriärerna.

Att samla på sig data och göra den tillgänglig för andra är ett värdeskapande som många anger som ett starkt syfte med att digitaliseras. Att komma bort från papper och att kunna komma åt kunskap som skapats under flera år, genom otaliga projekt, är en av digitaliseringens fördelar som delas av majoriteten i vår undersökning. Just att information är tillgänglig för de som behöver den, i den stund den behövs, och i enhetliga, användarvänliga system anses vara en av lösningarna för en snabbare digitalisering.

För att låta potentialen i digitaliseringen blomstra behöver vi skapa insikten i att förstå utmaningarna på ett ärligt sätt samt ge oss tid att ta vara på de verktyg som finns idag och låta tiden i sig utbilda oss.

Vi som bransch delar uppfattning om utmaningarna och ser inte speciellt olika på dem, vi ger dem olika vikt men rangordnar dem i stort på samma sätt. Det talar för att vi som bransch kan fokusera på utmaningarna med samma objektivitet men med olika infallsvinklar. Tillsammans skapar vi en digital framtid.

En årligt återkommande undersökning

Detta är den tredje upplagan av Digitalbarometern, vi kommer fortsätta göra detta till en årligt återkommande undersökning för att kontinuerligt ta tempen på digitaliseringen i den svenska byggbranschen samt belysa förändringar.

Vår förhoppning är att resultaten från undersökningen bidrar till värdefulla insikter som tar den digitala omställningen framåt hos både små och stora företag och för de olika funktionerna i branschen.

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort tack till alla de som tagit sig tiden att medverka i årets undersökning.

Tack!

infobric

Infobric Group är en ledande digitaliseringspartner i Norden och Storbritannien.

Vi arbetar för att digitalisera byggbranschen – med ett tydligt fokus på att göra den mer produktiv, säkrare och mer hållbar. Vi erbjuder användarvänliga lösningar för komplexa utmaningar som enkelt kan integreras i våra kunders digitala ekosystem.

Läs mer om oss på
www.infobric.se

